

De Fransche Overheersching.

Parijs te worden vervoerd. Op die wijze verdwenen schatten gelds naar den vreemde, die de vruchten waren van onze vlijt en ondernemingsgeest. Maar Napoleon ging nog verder. Ten einde Albions nijverheid in haar hartader te treffen en daardoor aan de ontwikkeling der nieuw opgerichte fabrieken op het vasteland een krachtigen stoot te geven, was bij decreet van 18 October 1810 gelast alle Engelsche fabrieksgoederen uit de magazijnen te halen en te verbranden. In geheel Europa verzezen brandstapels ter uitvoering van dit dwangbevel, dat Napoleon — den 28^{en} November 1810 — aan Lebrun afzond. Te Amsterdam, in de Plantage, verteerden de vlammen de vruchten van den Engelschen arbeid,

welk vernielingswerk onder bewaking van een detachement militairen en der gendarmerie uitgevoerd werd. *) Men behoeft zich niet af te vragen hoeveel duizenden aan waarde hier te

lande naar den brandstapel zijn verwezen.

Ten deele trof deze maatregel echter doel en Englands handel doorliep een moeilijke periode. Napoleon beloofde ons als compensatie een vrije handelsweg van Amsterdam naar Rome, maar die toezegging werd niet vervuld.

Met de meeste gestrengheid werd het continentaalstelsel gehandhaafd. Niet minder dan 131 aan- en nabij de kust gelegen plaatsen omvatte het Douanecordon, dat zoozeer bijdroeg tot kwelling der kooplieden. †) In vier directiën waren de kantoren dezer douanen — ten getale van 73 — verdeeld, met de hoofdplaatsen Amsterdam, Rotterdam, Dokkum en Emden. §)

*) De Caumont la Force. L'architrésorier Lebrun. p. 121.

†) Etat du placement der Brigades des Douanes Impériales. Verheyen aanwinsten 1892. Portefeuille No. 15 II. p. cc. R. A.

§) De directeur principaal der Douanen Coquebert Montbret aan den Staatsraad Gogel 8 Januari 1811.

Portefeuille Financiën No. 144a van den Intendant-generaal van Financiën. R. A.

Alle buitenlandsche handel werd door wachtschepen op de Noord- en Zuiderzee belet, terwijl de binnenlandsche tusschen Holland en de oostelijke provinciën eveneens stilstond. Wee den schipper die, in de twee militaire divisies de gemeenschap met Engeland onderhield, deze zou met zijn medeplichtigen aan een militaire commissie worden overgeleverd. *)

Men kan dus nagaan hoe, tengevolge van deze dwangmaatregelen het bedrijf van velen in den lande, die van den kolonialen of van den transitohandel leefden, werd te gronde gericht. Hoe het continentaalstelsel zich wel onder de minder bedeelde volksklasse deed gevoelen, daarvan getuigt Mr. H. van A. (En-

gelen) †) „De prijzen der koloniale waren stonden te hoog geprijsd voor den deerlijk verarmden burgerstand, maar mocht b.v. de suiker uit beetwortelen — ter vervanging van die uit suikerriet — aan-

vankelijk vrijwel aan haar bestemming beantwoorden, lang toch duurde het, eer de burgerman zich aan kunstkoffie — die meerendeels uit rogge of ander koren werd gefabriceerd — en de daglooner zich aan de afschuwelijke tabak, die men uit Noordwijker kruiden of zelfs uit boombladeren wist te bereiden, gewinnen kon.”

Een ander tijdgenoot, Prof. G. J. Mulder, (1802 — 1880) die den harten druk der Fransche overheersching als knaap beleefde, schrijft over een en ander in zijn autobiographie: §) „Ongelukkige tijd voor een kind waarin het continentaalstelsel hem suiker onthield en stroop, waarin allerlei surrogaten voor den kindermund waren aangevoerd, maar het een al gebrekkiger dan het andere. Maar duizend-

*) Decreet van 24 Januari 1811. J. M. Kemper. Verzameling Wetten en Decreten. blz. 549.

†) Uit de Gedenkschriften van een voornaam Nederl-beambte. Tiel 1882. blz. 255.

§) Utrecht. Van der Post 1883. blz. 38.

DEZE BEELDTENIS WORDT GEZEGD HET BEST DE GELIJKENIS WEER TE GEVEN VAN NAPOLEON. (INTERMÉDIAIRE 10 NOVEMBER 1904).